

Rok Sedembolestnej Panny Márie
Panna Mária Pomocnica kresťanov
Panna Mária Matka ustavičnej pomoci

O Panne Márii možno podľa Katechizmu Katolíckej cirkvi uvažovať v dvoch smeroch: buď o jej mieste a poslaní v tajomstve Ježiša Krista a Ducha Svätého alebo o jej mieste v tajomstve Cirkvi (KKC 963). Naša úvaha o Panne Márii ako pomocnici v našom kresťanskom živote patrí do druhej oblasti.

V mesiacoch máj a jún sa v katolíckom kalendári vyskytujú dve spomienky, ktoré v liturgickom slávení nie sú výrazné, ale ich význam pre praktický duchovný život je značný. Ide o spomienku Panny Márie Pomocnice kresťanov a spomienku Panny Márie Matky ustavičnej pomoci.

Panna Mária Pomocnica kresťanov

Úcta Panny Márie Pomocnice kresťanov je veľmi rozšírená a charakteristická najmä v saleziánskej rodine. Jej pôvod je však o niečo starší. V druhej polovici 16. storočia sa odohrala bitka pri Lepante a vojaci vracajúci sa z frontu sa údajne zastavovali v mariánskej svätyni v talianskom meste Loreto, aby sa Panne Márii poďakovali za víťazstvo a záchranu ich životov. Následne bolo do Loretánskych litánií doplnené vzývanie *Panna Mária Pomocnica kresťanov, oroduj za nás!*

Panne Márii ako Pomocnici kresťanov sa zasvätili mnohé miesta vo svete, kontinenty (Austrália) a národy (Čína, Argentína, Poľsko) sú jej zasvätené, viaceré kongregácie nesú tento mariánsky titul v svojich názvoch a svätý Ján Bosko jej zasvätil svoje saleziánske dielo. Ženská kongregácia saleziánok má názov Dcéry Panny Márie Pomocnice. Sv. Ján Bosko sa veľmi snažil šíriť úctu Panny Márie Pomocnice kresťanov. Taliansky maliar Lorenzone na Don Boskovu žiadosť namaloval obraz Panny Márie uprostred anjelov. V strednej časti sa nachádzajú proroci a vyznavači a v dolnej časti obrazu sú evanjelisti a kniežatá apoštolov sv. Peter a Pavol. Centrálnym motívom obrazu je postava Panny Márie so žezlom v pravej ruke a na ľavej drží dieťa Ježiša s roztvoreným náručím, znakom Božích milostí pre toho, kto Máriu vzýva ako svoju pomocnicu.

Liturgická spomienka sa slávi 24. mája.

Panna Mária Matka ustavičnej pomoci

Rozšírenie úcty Panny Márie Matky ustavičnej pomoci sa v dejinách udialo pomocou známej ikony, na ktorej je zobrazená Panna Mária s dieťaťom Ježišom. Obraz pozostáva z tohto výrazu Panny Márie s Ježišom na rukách a k nim pristupujú archanjeli Gabriel a Michal. Archanjel Gabriel v pravej hornej časti obrazu prináša kríž, na ktorý upiera svoj zrak Ježiš, ktorého drží na svojej ľavej ruke Matka Mária. Táto kompozícia obrazu naznačuje, že Ježiš v kríži poznáva nástroj svojho budúceho utrpenia a smrti. Vtedy sa obidvomi rúčkami drží Matkinej pravej dlane a z pravej nohy mu padá sandál na zem... Pravá ruka Panny Márie je v pozícii pomoci malému Ježišovi, ale aj v pozícii ukazujúcej smer pre každého, kto vzýva Pannu Máriu ako Matku ustavičnej pomoci. Máriina dlaň teda ukazuje na Ježiša.

Novšie vysvetlenie obrazu hovorí, že Ježiš nie je prestrašený z nastávajúceho utrpenia, ale je znázornený ako víťaz nad hriechom a smrťou a svoj zrak upiera na zlaté pozadie

obrazu, ktoré predstavuje zmŕtvychvstanie a nebo. Anjeli nesú nástroje Ježišovho utrpenia so závojom na rukách, čo predstavuje situáciu triumfu nad smrťou a diablom, ktorý držal svet v svojej moci. Mária pritom nepozera na Ježiša, ale na ľudí, ktorí ju s vierou vzývajú ako Matku ustavičnej pomoci.

História tejto ikony je dramatická. Siahla do 15. storočia, pôvod má zrejme v krétskej ikonopiseckej škole, medzičasom sa ikona odtiaľ dostala do Ríma. Tam si ju uctievali vo viacerých rodinách a kostoloch, až ju napokon pápež Pius IX. r. 1866 daroval otcom redemptoristom-misionárom, resp. dal súhlas, aby milostivá ikona mohla byť vystavená v novopostavenom kostole sv. Alfonza na Via Merulana. Pápež Pius IX. redemptoristom odkázal: *Urobte ten obraz známym na celom svete!*

Liturgická spomienka sa slávi 27. júna.

Odraz tajomstiev v spiritualite

Pápež Pavol VI. na 100. výročie prenesenia obrazu do kostola sv. Alfonza poslal generálnemu predstavenému rehole redemptoristov adresovaný všetkým ctiteľom Panny Márie Matky ustavičnej pomoci list, v ktorom sú o. i. tieto slová: *„Spomienka na udalosti pred 100 rokov je príležitosťou k vzrastu vašej pobožnosti k Matke Ustavičnej Pomoci, ktorej ikona je už 100 rokov vo Vašom vlastníctve ako našej najlepšej Matky a Patrónky... Svätý titul, ktorým je nazývaná Panna Ustavičnej Pomoci, je naozaj tým titulom, ktorý vyhovuje túžbam koncilu, pretože krásnym spôsobom vyjadruje starostlivosť Matky Božej o Cirkev, ktorá pôsobí a trpí na zemi.“*

Kľúčovým miestom v tomto citáte nech sú pre nás slová: *...starostlivosť Matky o Cirkev, ktorá pôsobí a trpí na zemi...*

Pápež sv. Ján Pavol II. z príležitosti svojej návštevy v chráme sv. Alfonza v Ríme dňa 30. júna 1991 predniesol o. i. aj tieto slová: *„Tak ako Dieťa Ježiš, ktoré obdivujeme na tomto uctievanom obraze, aj my chceme držať tvoju ruku. Nechýba ti ani sila, ani dobrota, aby si nám pomohla v každej núdzi, v každej potrebe. To je tvoja hodina! Príď nám na pomoc, buď nám útočiskom a nádejou! Amen.“*

Kľúčovým miestom v tomto citáte nech sú pre nás slová o držaní sa ruky Panny Márie, našej Matky, ktorej nechýba ani sila ani ochota chrániť nás...

Praktické závery pre nás veriacich

Keď vnímame zázračné udalosti v dejinách spásy, potvrdzuje sa nám účinnosť Božieho pôsobenia a nejedna udalosť dokazuje silu orodovania a pomoci Panny Márie. Neraz nás ale ovládne pocit, že sú to udalosti, ktoré sa nás bytostne nedotýkajú, že ide o udalosti zapadnuté prachom minulosti. Hoci naša civilizácia neustále napreduje a posúva hranice možného, predsa len na druhej strane pociťujeme a prežívame pocity strachu, neistoty, obáv, kríz a depresí – pocity vlastnej nedostatočnosti. Pôsobenie Máriinho orodovania v dejinách, zázračné udalosti a uzdravenie pri utíkaní sa k nej, sú pozvaním k dôvere. Naše utiekanie sa pod jej ochranu, náš záujem o jej pomoc nemá mať podobu rezignácie: všetko som vyskúšal, možno zaberie modlitba. Často si na Máriinu materskú dobrotu spomenieme až vtedy, keď potrebujeme náhlu pomoc, čiže v situáciách, ktoré vybočujú z našej každodennosti. A predsa väčšina nášho života sa skladá z obyčajných, všedných dní. Možno si ani neuvedomujeme,

ako k ich dobrému prežitiu a zvládnutiu potrebujeme Božiu milosť. Pri vyprosovaní milostí nám je Mária – Pomocnica kresťanov a Matka ustavičnej pomoci – blízkou orodovníčkou, pripravená neustále pomáhať.

Máriina blízkosť každému z nás

Obrazy, medailóniky a modlitby k Pomocnici kresťanov a k Matke ustavičnej pomoci nie sú pre veriaceho talizmany, ale sú to impulzy pre našu vieru. Zobrazenia Panny Márie nám ju pripomínajú ako starostlivú matku, ktorá ho sprevádzala, s láskou mu pomáhala a zahŕňala ho svojou starostlivosťou. Zároveň nás tieto zobrazenia Božej matky vedú k zamysleniu, ako a kde sa v tomto zobrazení vidím ja:

- Pomocnica kresťanov je obklopená spoločenstvom oslávenej nebeskej Cirkvi – dieťa Ježiš roztvára náruč, z ktorej plynú Božie milosti a milosrdenstvo pre každého, kto o ne prosí; pred obrazom stojíme my, putujúca Cirkev a vystierame svoje ruky s prosbou o pomoc.
- Matka ustavičnej pomoci podáva pomocnú ruku každému, kto sa na ňu obráti a prevedie ho šťastne nástrahami života (anjeli držia v rukách symboly utrpenia).

Dejiny tohto sveta, aj osobné dejiny každého človeka smerujú k svojmu naplneniu a nadprirodzenému vyústeniu – k Bohu. On je prvým hýbateľom dejín a je aj ich posledným, najvyšším cieľom. Prijmime i Máriino sprevádzanie a pomoc na ceste k cieľu a k naplneniu svojich osobných dejín spásy.

Spracovali:

Mons. Anton Tyrol
Viktor Pardel'